

The background of the entire image is a rich, detailed Baroque still life painting. It features a large, vibrant red macaw on the left, perched on a branch. In the center, there are several woven baskets overflowing with various fruits, including apples, pears, and clusters of grapes. On the right, a green parrot with blue and yellow accents is perched. The scene is filled with lush foliage and other smaller birds, creating a sense of abundance and natural beauty. The lighting is dramatic, with strong highlights and deep shadows, characteristic of Baroque art.

ONDINE

Christoph Graupner TRIO SONATAS

Members of the
Finnish Baroque Orchestra

CHRISTOPH GRAUPNER (1683–1760)

Trio for viola d'amore, chalumeau and harpsichord in F Major,

GWV 210 (c. 1735–37)

9:29

1	I Largo	2:03
2	II Allegro	2:19
3	III Andante	2:28
4	IV Vivace	2:29

Trio for two violins and harpsichord in C Minor, GWV 203 (c. 1744)

6:48

5	I Vivace	2:18
6	II Largo	2:15
7	III Allegro	2:05

Trio for bassoon, chalumeau and harpsichord in C Major, GWV 201 (c. 1742)

9:25

8	I Largo e giusto	2:23
9	II Allegro	3:42
10	III Largo–Allegro	3:10

Sonata a 3 for transverse flute, viola d'amore and harpsichord in D Minor,

GWV 207 (c. 1732)

11:26

11	I <i>Senz' acceleranza</i>	5:19
12	II Largo	3:07
13	III Allegro, <i>ma non presto</i>	2:50

	Trio for two violins and harpsichord in E Major, GWV 208 (c. 1741)	10:54
14	I Largo	2:48
15	II Allegro	3:19
16	III Largo	1:57
17	IV Vivace	2:40
	Trio for transverse flute, viola d'amore and harpsichord in B Major, GWV 217 (c. 1735–37)	10:50
18	I Largo–Vivace	4:01
19	II Largo e sostenuto	1:48
20	III Vivace	5:01

Members of the Finnish Baroque Orchestra:

PETRA AMINOFF, transverse flute (11–13, 18–20)

SIRKKA-LIISA KAAKINEN-PILCH, viola d'amore (1–4, 11–13, 18–20),
violin (5–7, 14–17) & leader

HANNU VASARA, violin (5–7, 14–17)

ASKO HEISKANEN, chalumeau (1–4, 8–10)

JANI SUNNARBORG, bassoon (8–10)

MARKKU LUOLAJAN-MIKKOLA, Baroque cello (5–7) & viola da gamba (1–4, 11–13, 18–20)

EERO PALVIAINEN, Baroque lute (1–13, 18–20)

PETTERI PITKO, harpsichord (8–20) & organ (5–7)

GRAUPNER: TRIO SONATAS

Music historians of our time invariably describe the early 18th century as the era of Johann Sebastian Bach. But if one were to have asked German musicians living at the time, they might well have described it as the era of Georg Philipp Telemann. The distinguished music encyclopaedia published by Johann Gottfried Walther – J.S. Bach's cousin, as it happens – in 1732 devotes four times more space to the fashionable maestro of Hamburg than to the humble Thomaskantor. And as we shall see, there were many others who were considered greater masters than the parochial Bach.

Johann Kuhnau was Bach's predecessor as Thomaskantor. His copyist and amanuensis was a law student whose studies were interrupted by a rather less than friendly excursion by a group of Swedes and Finns – not tourists, though equally destructive – led by King Charles XII in 1706. This budding barrister, who like many other law students in Leipzig later gave up law for music (the young Telemann among them) and at this time considered it prudent to remove himself to Hamburg, was **Christoph Graupner**, a close friend of Telemann's and the future composer of ten operas, a hundred symphonies and a thousand cantatas.

Christoph Graupner was born into a family of weavers and tailors in the tiny village of Hartmannsdorf bei Kirchberg in Saxony in 1683. He entered the Thomasschule in Leipzig in 1696, studying music with Thomaskantor Johann Schelle and his successor Kuhnau. In 1706, as noted above, the Swedish Army marched into Saxony and Graupner fled to Hamburg. He found employment playing the harpsichord under Richard Keiser at the Oper-am-Gänsemarkt and was inspired to compose operas himself. He continued his pursuit of opera after finding employment with Landgraf Ernst Ludwig in Darmstadt in 1709. He was appointed Hofkapellmeister or Court Conductor in 1711, his principal duties being to produce secular instrumental music and sacred vocal music at the court.

The finances of the Darmstadt court declined notably in the 1710s, however. The opera house was closed down, and the court musicians were obliged to take a pay cut. This was probably one reason why Graupner sought a change of scene. In 1722, after the death of Johann Kuhnau, Graupner applied for the post of Thomaskantor along with several other conductors, including Telemann and J.S. Bach.

The selection committee recommended Telemann, Graupner and Bach for the post – in this order of preference. As Telemann and Graupner subsequently turned down the appointment, having been offered a tempting salary increase by their respective employers (plus which, of course, they would not have to teach Latin), the job went to Bach.

So it came to pass that Graupner, officially verified as a composer better than Bach, remained in Darmstadt until his death in 1760. He went blind in 1754, but not before creating a distinguished career spanning nearly half a century at one single court. Operas gave way to cantatas, orchestral works, chamber music and keyboard music.

The bulk of Graupner's output consists of more than 1,400 cantatas, an astonishing number. He wrote some 240 orchestral works and also operas and harpsichord music. His gigantic output includes some 60 chamber music works, most of them titled Sonatas or Trios.

In the case of a Trio by Schumann or Brahms, it is self-evident that there are three musicians involved. Baroque trios were a somewhat different animal. Indeed, finding three musicians performing a Trio Sonata would be something of an anomaly. The term 'trio sonata' was hardly ever used at the time, though; Graupner usually titled his works in this genre 'Trio', while Telemann and others preferred 'Sonata à 3'.

The trio sonata was the principal genre of chamber music in the Baroque era, and the ensemble represented the essence of the musical style of the time. In the 18th century, new French operas were immediately published as sheet music in the form of *particelli* – the orchestral score being reduced to a trio of two melody instruments and continuo. In *concerti grossi*, the solo group was also often a trio of two violins and continuo. This was a grouping sufficient to produce a sense of space in addition to the command of all other musical means.

The term 'trio' refers to three independent voices, in this case two melody instruments and an accompaniment that usually requires both melody instruments and harmony instruments to produce. In fact, 'accompaniment' is not really an appropriate description; the continuo has more in common with the drums-and-bass (plus guitar) rhythm section of a jazz or rock band. The continuo carries the movement of the music just like a rhythm section. The harmonies are produced by the musician playing the harpsichord, organ or lute, improvised on the basis of numbers over the bass line indicating the harmony or, as in Graupner's case, on the basis of the bass part alone. This required a great deal of knowledge, skill and experience.

As the term 'trio' specified the number of voices involved, not the number of instruments, a Baroque trio ensemble might be anything from one musician (as in the organ trios by French organists or J.S. Bach) or two musicians (as in Bach's Sonatas for obbligato violin or flute and harpsichord) to just about any number of musicians – someone like Monteverdi or Corelli might have a continuo group that included an organ, a harpsichord, a harp, a cello, a violone, and so on.

Graupner specified only the harpsichord as the continuo instrument in his trios. The Finnish Baroque Orchestra, taking liberties as performers in the Baroque fashion, varies the continuo ensemble according to the music at hand.

The life and work of Christoph Graupner are deserving of in-depth research in more detail. His output was inaccessible for a long time because of a prolonged dispute between the rulers of Hesse-Darmstadt and Graupner's estate. The estate eventually lost the lawsuit and was denied access to Graupner's manuscripts. The fortunate outcome of this was that practically everything that Graupner ever wrote is safely stored at the library of the University of Darmstadt.

The members of the Finnish Baroque Orchestra appearing on this CD are doing pioneering work in recording these rare treats.

Anssi Mattila

Translation: Jaakko Mäntyjärvi

The **Finnish Baroque Orchestra** is known for its vibrant and unprejudiced approach to performing anything performable on period instruments. The repertoire has a solid foundation of Baroque and later music up to early Romanticism but also includes contemporary pieces, many of them written specifically for the orchestra.

True to its name, the Finnish Baroque Orchestra tours all around Finland, giving concerts and courses at dozens of locations every year. The members of the orchestra come from diverse backgrounds and pursue active international careers as well; smaller ensembles formed by orchestra members also perform at home and abroad. Specially themed concerts and other unconventional events round out the concert calendar.

The Finnish Baroque Orchestra has made several award-winning recordings. The first of two discs of music by Graupner, a project conceived by Sirkka-Liisa Kaakinen, was released by Ondine in autumn 2013 to critical acclaim in Finland and abroad. It was also nominated Disc of the Year by the Finnish Broadcasting Company (YLE). "Finnish Baroque music performances are at the international cutting edge with their zest for life and breadth of expression." (Helsingin Sanomat)

www.fibo.fi

Petra Aminoff began studying the flute at the Helsinki Conservatory and also played early music on the recorder. Having taken up the traverso at age 22, she gave up the modern concert flute, completed a recorder diploma and went to the Netherlands to study the traverso (1986–1987). She graduated from the Sibelius Academy in 1991 and was appointed a Lecturer of Recorder at Espoo Music Institute. She has been teaching ever since (at the Helsinki Conservatory and the Sibelius Academy) while performing early music with various orchestras (the Finnish Baroque Orchestra, the Helsinki Baroque Orchestra) and ensembles (Battalia, Opus X, the folk Baroque ensemble SAMA). Her particular focus is on developing her traverso playing and extending the repertoire of her instrument to Classical and contemporary music. She owns a variety of flutes from the Renaissance to the modern, with tunings ranging from 392 Hz to 442 Hz.

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch is a violinist of extraordinary diversity. Her repertoire is mainly from the 17th to 19th centuries, but she performs music from all eras. She plays the viola and viola d'amore in addition to the violin, and her duties as leader often involve conducting the orchestra. She studied in the Netherlands with such distinguished names in early music as Frans Brüggen and Philippe Herreweghe, and she was leader of the Collegium Vocale orchestra for more than ten years. Today, she is much in demand with leading early music ensembles and as a guest artist with symphony orchestras, specialising in Baroque repertoire and the symphonies of Mozart and Schubert and their contemporaries. Her solo repertoire include the 16 Mystery Sonatas of Biber, the Sonatas and Partitas of Bach, and solo violin works from the 16th and 17th centuries.

Ms Kaakinen-Pilch is Professor of Chamber Music at the University of Stavanger and also teaches at the Sibelius Academy in Helsinki. She has previously held chairs at the Royal Danish Conservatory and University of the Arts Bremen. She currently lives in Cracow and is enjoying an artist grant between 2010 and 2014 from the Finnish government to research and perform repertoire for the viola d'amore.

www.kaakinen-pilch.com

Violinist **Hannu Vasara** thrives on exploration and curiosity. Having studied with Paavo Pohjola and others at the Sibelius Academy, he went to Israel to study with Chaim Taub in the early 1990s. Later, in 2010, he began to study the Baroque violin with Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch and went on to study with Kreetta-Maria Kentala at the Novia University of Applied Sciences in the same autumn. He completed a qualification at Novia in 2013. Today, he performs chamber music with the Zagros Quartet and is also a member of the Doina Klezmer ensemble founded in 1996. With Zagros, he has been involved in planning a concert series in Helsinki, and he has been involved in the premieres of works by Veli-Matti Puumala, Lotta Wennäkoski, Seppo Pohjola and Perttu Haapanen.

Hannu Vasara has been a member of the Finnish Radio Symphony Orchestra since 1996 and currently plays Principal Second Violin. He has appeared as a soloist with the Finnish Radio Symphony Orchestra, the Avantii Chamber Orchestra, the Oulu City Orchestra and the Sibelius Strings.

Asko Heiskanen began studying the clarinet in his home city, Kuopio, and went on to study with Kari Kriikku and Osmo Linkola at the Sibelius Academy and with Charles Neidich and Thomas Friedli at the Geneva Conservatory. He has studied further at chamber music courses given by Professor Ralf Gothóni and with Lorenzo Coppola at the Escola Superior de Musica de Catalunya in Barcelona, specialising in the Classical-era clarinet and the chalumeau. His most significant competition achievement is 1st prize in the Crusell Clarinet Competition in 1995. Asko Heiskanen is a member of the Tapiola Sinfonietta. He also plays Classical clarinet and the chalumeau with Ensemble Schrat, Trio Origo and the Finnish Baroque Orchestra.

Jani Sunnarborg studied the modern bassoon at the Sibelius Academy and historical bassoons and early music with Donna Agrell and Marc Vallon in the Netherlands and France, respectively. Today, he lives in Helsinki. He performs with ensembles and orchestras and gives solo recitals in various countries in Europe. He has appeared in concert and on disc with Les Musiciens du Louvre, Cercle de l'Harmonie, Anima Eterna, Les Talens Lyriques, the Halcyon Quintet, Capriccio Stravagante, the Freiburg Baroque Orchestra, the Finnish Baroque Orchestra and the Helsinki Baroque Orchestra. He is also a member of the Helsinki-based Zetes quintet.

Sunnarborg's repertoire extends from the dulcian solo music of the 16th century to early 20th-century orchestral music. He has a collection of bassoons, both modern copies and original instruments hundreds of years old. He aims to find an instrument suited to the music at hand in terms of sound, period and geographical origin.

Markku Luolajan-Mikkola studied the cello with Arto Noras and Seppo Laamanen at the Sibelius Academy from 1975 to 1980. He graduated from the general department in 1980 and completed his cello diploma in 1983. He then went to the Netherlands, studying the viol with Wieland Kuijken and the Baroque cello with Jaap ter Linden at the Royal Conservatory in the Hague. He completed qualifications in both instruments in 1992.

Markku Luolajan-Mikkola performs chamber music and gives solo recitals. He has appeared at all major music festivals in Finland and also regularly performs abroad. His interest in contemporary

music written for old instruments has led him to collaborate with Finnish composers and to premiere several new works written for the viol.

Markku Luolajan-Mikkola has made more than 30 solo and chamber music recordings. He has been a member of the Phantasm viol quartet since it was founded; the quartet's recordings received a Gramophone Award in 1997 and 2004. He has also been awarded prizes for many of his recordings in Finland. He was Artistic Director of the Finnish Baroque Orchestra from 2010 to 2013, and he has been Artistic Director of the Vantaa Music Festival (now BRQ Vantaa) since 2010.

Eero Palviainen was born in Tampere, began school in Gothenburg in Sweden and went on to study music in Helsinki. He plays the Renaissance lute, vihuela, archlute, theorbo, Baroque guitar and Baroque lute, having given solo performances on all of them around Europe and in Japan. He is also an instrument builder, having built his three archlutes himself along with 12 other instruments, from vihuela to modern guitar. He is in particularly high demand as a continuo player because of his nuanced and colourful performances.

Palviainen's principal teachers were Leif Karlson and Hopkinson Smith. He plays with a variety of early music ensembles: L'Arpeggiata and Ensemble Akademia in France, Arte Suonatore in Poland, the Freiburg Baroque Orchestra in Germany and the Finnish Baroque Orchestra, Battalia, the Helsinki Baroque Orchestra, Baccano and the Sama Baroque ensemble in Finland. He collaborates extensively with cellist Hidemi Suzuki; the duo has toured and released a CD of Vivaldi's Cello Sonatas.

Harpsichord player **Petteri Pitko** has a busy schedule performing in Finland and abroad. He is a member of the Finnish Baroque Orchestra. His diverse repertoire extends from the early Baroque to contemporary premieres. He studied the harpsichord at the Sibelius Academy, with Huguette Dreyfus in Paris and with Mitzi Meyerson at the Universität der Künste in Berlin.

Petteri Pitko has appeared as a soloist and a chamber musician at numerous Finnish music festivals (Kuhmo, Korsholma, Kemiönsaari, Oulunsalo and Vantaa) and given recitals in several European countries, in the Canary Islands, in China and in South Korea (chamber series of the

Berlin Philharmonic, Ultraschall Festival Berlin, Musica Festival Strasbourg, Festival de Musique de Besançon, Tongyeong International Music Festival). He has appeared as an orchestral musician with the Berlin Philharmonic, the Akademie für Alte Musik Berlin, the Zurich Chamber Orchestra, the Finnish Radio Symphony Orchestra, the Ostrobothnia Chamber Orchestra, the Tampere Philharmonic, the Stavanger Symphony Orchestra and the Ensemble Resonanz chamber orchestra in Hamburg, performing under conductors such as Hannu Lintu, Fabio Biondi, Louis Langrée, Peter Rundel and Beat Furrer.

GRAUPNER: TRIOSONAATTEJA

Aikamme musiikinhistoriankirjoitus pitää 1700-luvun alkua Johann Sebastian Bachin aikakautena. Tuolloin Saksassa elettiin kuitenkin Georg Philipp Telemannin aikaa. Bachin serkun, Johann Gottfried Waltherin maineikkaassa musiikkitietosanakirjassa vuodelta 1732 suodaan muodikkaalle Hampurin mestarille neljä kertaa enemmän palstatilaa kuin Tuomaskantorille. Kuten seuraavasta selviää, Bachia suurempia säveltäjiä oli ehkä muitakin.

Johann Kuhnau oli Bachin edeltäjä Tuomaskirkon virassa. Hänen assistenttinaan nuoren Telemannin tapaan toimi myös toinen lakitieteen opiskelija, jonka opinnot katkesivat Kaarle XII:en johtaman suomalais-ruotsalaisen ”matkailijaryhmän” vierailuun. Kyseinen juristinalku, joka monen muun leipzigilaisen lakitieteen opiskelijan tavoin omistautui sittemmin kokonaan musiikille, katsoi parhaaksi häipyä Hampuriin. Kyseessä oli **Christoph Graupner**, Telemannin henkiystävä ja tuleva kymmenen oopperan, sadan sinfonian ja tuhannen kantaatin säveltäjä.

Christoph Graupner syntyi kankurien ja vaattureiden sukuun pienoisessa Hartmannsdorf bei Kirchberg -nimisessä kylässä Saksissa vuonna 1683. Leipzigin Tuomaskoulussa hän aloitti 1696. Siellä hän opiskeli musiikkia Tuomaskanttoreiden Johann Schellen sekä tämän seuraajan Kuhnauin johdolla. Vuonna 1706 Graupner pakeni siis hakkapeliittoja Hampuriin. Siellä hän toimi Oper-am-Gänsemarktin cembalistina Richard Keiserin johdolla ja intoutui siten myös säveltämään itse oopperoita. Työ oopperoiden parissa jatkui myös Graupnerin siirryttyä maakreivi Ernst Ludwigin palvelukseen Darmstadtin vuonna 1709. Nimityksen hovikapellimestariksi hän sai vuonna 1711 jolloin hänen päätehtävänsä oli huolehtia hovin maallisen soitinmusiikin ja hengellisen vokaalimusiikin tuotannosta.

Darmstadtin hovin taloudellinen tilanne kuitenkin huononi merkittävästi 1710-luvulla. Oopperanäyttämö suljettiin, ja hovin muusikot joutuivat tyytymään palkanalennuksiin. Tämä lienee vaikuttanut siihen, että Graupner haikaili paikanvaihtoa: Kun Johann Kuhnau vuonna 1722 kuoli, vapaaksi jäänyttä Tuomaskirkon virkaa haki usean muun kapellimestarin ohella niin Telemann, Graupner kuin Bach.

Ja tässä järjestyksessä heitä nimenomaan suositeltiin virkaan. Telemann ja Graupner kieltäytyivät kunniaa saatuaan entisiltä työnantajiltaan houkuttelevia palkankorotustarjouksia – eikä heidän tarvinnut opettaa latinaa!

Niinpä Graupner – ”Bachia parempi säveltäjä” – viihtyikin sitten Darmstadtissa kuolemaansa 1760 saakka. Hän sokeutui vuonna 1754, mutta ehti tehdä samassa hovissa lähes puolivuosisataisen merkittävän elämäntyön. Oopperoiden säveltäminen hiipui kantaattien, orkesteri- ja kamari- sekä kosketinsoitinmusiikin kustannuksella.

Suurimman osan Graupnerin tuotannosta muodostavat hämmästyttävät yli 1400 kantaattia. Orkesterimusiikkia on noin 240 nimikettä. Oopperoiden ja cembalomusiikin ohella valtavan tuotannon täydentävät kuutisenkymmentä kamarimusiikkiteosta. Useimmat niistä säveltäjä on nimennyt sonaattiksi tai trioksi.

Kun puhutaan vaikkapa Schumannin tai Brahmsin trioista, on selvää että lavalla musisoi kolme henkilöä. Toisin on barokin ajan triojen kanssa. Taitaa olla niin, että kolme muusikkoa soittamassa trionsonaattia on suorastaan poikkeus. Taitaa olla myös niin, että tuskin kukaan säveltäjä käytti termiä ”trionsonaatti”. Sävellys oli useimmin, kuten Graupnerillakin ”Trio” tai kuten Telemannilla ja kumppaneilla ”Sonata a 3”.

Trionsonaatti oli barokin ajan keskeisin kamarimusiikin muoto ja sen soitinasettelu eräänlainen universaali barokin sävelkielen tiiviste. 1700-luvun ranskalaiset oopperat julkaistiin painettuina ja myytiin ulkomaita myöten heti Pariisin ensi-illan jälkeen partiselleinä: orkesterin osuus oli supistettu trion muotoon. Samoin concerto grosso -orkesterikonsertoissa useimmiten sooloryhmän muodosti kahden viulun ja continuo trio. Kaikkien muiden musiikin keinovarojen lisäksi mukaan saatiin siten myös tilavaikutelma.

Nimitys ”trio” viittaa siis kolmeen itsenäiseen ääneen, joista kaksi on sooloja ja kolmas continuo eli ”komppi”, joka vaatii useimmiten sekä melodia- että sointusoittimia. ”Säestys” on tässä tapauksessa erittäin huono termi. Continuo vastaa jazz- tyäi rockyhtyeen rummut-basso (ja kitara) kombinaatiota. Continuo myös vie musiikkia eteenpäin komppiryhmän tapaan. Soinnutus on jätetty cembalistin, urkurin tai luutistin improvisoitavaksi joko sointumerkkien mukaan tai kuten Graupnerin tapauksessa pelkän bassomelodian perusteella. Tietenkin tarvitaan myös tietoa, taitoa ja kokemusta!

Barokin triokokoonpano saattoi siten vaihdella yhdestä (esim. ranskalaisten urkureiden ja Bachin urkutrio) ja kahdesta henkilöstä (esim. Bachin obbligatosonaatit viululle tai huilulle ja cembalolle) ties kuinka isoon joukkoon: Monteverdin tai Corellin continuoryhmässä kun saattoi olla urut, cembalo, harppu, sello, violone...

Graupner on merkinnyt triojensa bassosoittimeksi vain cembalon. Suomalaisen barokkiorkesterin esityksissä continuokokoonpano vaihtelee barokin ajan vapaamieliseen tapaan tilanteen mukaan.

Christoph Graupnerin elämä ja tuotanto kaipaavat tarkempaa ja syvällisempää tutkimusta. Hänen elämäntyönsä oli pitkään saavuttamattomissa Hesse-Darmstadtin hallitsijoiden sekä Graupnerin perikunnan välisen riidan vuoksi. Perikunta hävisi oikeusjutun, eikä päässyt käsiksi hänen käsikirjoituksiinsa. Onnekasta tässä on se, että mestarin sävellykset ovat käytännöllisesti kaikki tallella Darmstadtin yliopiston kirjastossa.

Suomalainen barokkiorkesterin jäsenet tekevät urauurtavaa työtä Graupnerin teosten parissa. Kuultavana on harvinaista herkkua!

Anssi Mattila

Suomalainen barokkiorkesteri tunnetaan elävästä ja ennakkoluulottomasta tavastaan esittää mitä tahansa periodisoituille kirjoitettua musiikkia. Orkesterin repertuaari nojaa vahvasti barokkiin ja ylittää aina varhaisromantiikkaan saakka, mutta sisältää myös uutta, useimmiten orkesterille itselleen kirjoitettua musiikkia.

Nimensä mukaisesti Suomalainen barokkiorkesteri kiertää aktiivisesti kotimaassaan, ja valtakunnallinen toiminta kattaaakin vuosittain kymmeniä paikkakuntia, joilla järjestetään niin konsertti- kuin koulutustoimintaa. Monipuolisesti kouluttautunut, kansainvälisesti aktiivinen soittajajäsenistö muodostaa myös pienempiä kokoonpanoja ja toimii aktiivisesti koko vanhan musiikin kentällä sekä Suomessa että ulkomailla. Makoilukonsertit, kotikonsertit, laitoskonsertit ja erilaiset tempaukset täydentävät tarjontaa.

Orkesteri on tehnyt useita palkittuja levytyksiä. Uusimman projektin, Sirkka-Liisa Kaakisen ideoiman Graupnerin tuotantoa esittelevän levyparin ensilevy ilmestyi Ondinen julkaisemana syksyllä 2013. Levy on saanut kiittäviä arvioita niin kotimaisessa kuin kansainvälisessä lehdistössä ja YLE valitsi levyn vuoden levyksi. ”Elämänmakuisuudessaan ja ilmeiden kirjossaan suomalainen barokkisoitto on kansainvälistä kärkeä.”(HS)

Petra Aminoff aloitti poikkihuilunsoiton Helsingin konservatoriossa. Hän soitti myös vanhaa musiikkia nokkahuilulla. Tutustuttuaan 22-vuotiaana traverso-huiluun Aminoff lopetti modernin poikkihuilun soittamisen, suoritti nokkahuiludiplomin ja lähti opiskelemaan Hollantiin (1986–1987), jossa hän aloitti traverso-opinnot. Aminoff valmistui Sibelius-Akatemiasta vuonna 1991 ja sai samoihin aikoihin nokkahuilunsoiton lehtorin viran Espoon musiikkiopistosta. Siitä lähtien hän on toiminut opettajana (Helsingin konservatorio, Sibelius-Akatemia) sekä muusikkona vanhan musiikin orkestereissa (Suomalainen barokkiorkesteri, Helsingin Barokkiorkesteri) ja eri yhtyeissä (mm. Battalia, Opus X, folkbarokkiyhtye SAMA). Hän on keskittynyt erityisesti traversonsoiton jalostamiseen ja repertuaarin laajentamiseen klassismiin ja uuteen musiikkiin. Aminoffin soitinvalikoimaan kuuluu huiluja renessanssista nykyaikaan viritystasojen vaihdella 392–442 hertsin välillä.

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch on harvinaisen monipuolinen viulisti. Hänen ohjelmistonsa on painottunut 1600–1800-luvuille, mutta hän esittää musiikkia kaikilta aikakausilta. Viulun lisäksi hän soittaa alttoviulua ja viola d’amorea sekä toimii konserttimestarina ja usein samalla orkesterinjohtajana. Opiskellessaan Hollannissa Kaakinen pääsi mukaan vanhan musiikin terävimpään kärkeen, mm. Frans Brüggenin ja Philippe Herreweghen orkestereihin. Collegium Vocale -orkesterin konserttimestarina hän toimi yli kymmenen vuotta. Nykyään hän on kysytty konserttimestari vanhan musiikin nimekkäissä orkestereissa ja kaupunginorkestereissa, joiden kanssa hän esittää barokkiohjelmiston lisäksi Mozartin ja Schubertin ajan sinfonioita. Hänen soolo-ohjelmistoonsa kuuluvat mm. Biberin 16 Mysteerisonaattia, Bachin soolosonaatit ja soolopartitit sekä 1500- ja 1600-lukujen sooloviuluteokset.

Kaakinen-Pilch työskentelee kamarimusiikin professorina Stavangerin yliopistossa ja opettaa Helsingissä Sibelius-Akatemiassa. Aikaisemmin hän on toiminut professorina Tanskan Kuninkaallisessa konservatoriossa ja Bremenin Taideakatemiassa. Hän asuu Krakovassa. Vuosiksi 2010–2014 Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilchille on myönnetty Suomen valtion taitelija-apuraha. Sen turvin hän tutkii ja esittää ohjelmistoa viola d’amorelle.

www.kaakinen-pilch.com

Uuden etsiminen ja uteliaisuus ovat tärkeitä viulisti **Hannu Vasaralle**. Opiskeltuaan Sibelius-Akatemiassa muun muassa Paavo Pohjolan johdolla hän lähti Israeliin Chaim Taubin oppilaaksi 1990-luvun alussa. Myöhemmin vuonna 2010 Vasara aloitti barokkiviuluopinnot Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilchin opissa ja jatkoi opintojaan samana syksynä Kreeta-Maria Kentalan oppilaana ammattikorkeakoulu Noviaassa, josta teki loppututkinnon 2013. Vasara konsertoi nykyään runsaasti erilaisissa vanhan musiikin kokoonpanoissa kuten Suomalaisessa Barokkiorkesterissa ja Helsingin Barokkiorkesterissa. Hannu Vasara esiintyy kamarimuusikkona myös esimerkiksi Zagros-kvartetissa sekä vuonna 1996 perustetussa Doina Klezmer-yhtyeessä. Zagros-yhtyeessä hän on ollut mukana paitsi soittamassa myös suunnittelemassa yhtyeen omaa konserttisarjaa Helsingissä sekä kantaesittänyt muun muassa Veli-Matti Puumalan, Lotta Wennäkosken, Seppo Pohjolan sekä Perttu Haapasen teoksia.

Hannu Vasara on soittanut Radion sinfoniaorkesterissa vuodesta 1996 ja toimii tällä hetkellä orkesterin 2. viulun äänenjohtajana. Hannu Vasara on esiintynyt muun muassa RSO:n, Avantin, Oulun Kaupunginorkesterin sekä Sibelius-jousten solistina.

Asko Heiskanen aloitti klarinetinsoiton opiskelun kotikaupungissaan Kuopiossa, jatkoi opintojaan Sibelius-Akatemiassa (opettajinaan Kari Kriikku ja Osmo Linkola) ja Geneven konservatoriossa (Charles Neidich ja Thomas Friedli). Hän on täydentänyt opintojaan professori Ralf Gothónin kamarimusiikkikursseilla sekä Lorenzo Coppolan oppilaana Barcelonan musiikkiyliopistossa pääaineenaan klassismin ajan klarinetti ja chalumeau. Hänen merkittävin kilpailumenestyksensä on Crusell-klarinettilpailun voitto vuonna 1995. Asko Heiskanen kuuluu Tapiola Sinfoniettan soittajistoon. Hän soittaa myös klassismin ajan klarinettia ja chalumeaut Ensemble Schratissa, Trio Origossa sekä Suomalaisessa barokkiorkesterissa.

Jani Sunnarborg opiskeli modernin fagotin soittoa Sibelius-Akatemiassa sekä historiallisten fagottien soittoa ja vanhaa musiikkia Hollannissa ja Ranskassa Donna Agrellin ja Marc Vallonin johdolla. Nykyään Sunnarborg asuu Helsingissä ja toimii orkesteri- ja yhteydenpidossa sekä esiintyy solistina eri puolilla Eurooppaa. Häntä voi kuulla mm. Les Musiciens du Louvren, Cercle de l'Harmonie'n, Anima Eternan, Les Talens Lyriques'in, Halcyon kvintetin, Capriccio Stravaganten, Freiburgin Barokkiorkesterin, Suomalaisen barokkiorkesterin ja Helsingin Barokkiorkesterin konserteissa ja levytyksillä. Sunnarborg on myös helsinkiläisen Zetes-kvintetin jäsen.

Sunnarborgin ohjelmisto ulottuu 1500-luvun dulcian-soolomusiikista 1900-luvun alun orkesterimusiikkiin. Hänen soitinkokoelmassaan on useita fagotteja – sekä uusia kopioita että vuosisatoja vanhoja upeita alkuperäissoittimia. Hänen tavoitteenaan on löytää kulloinkin soitettavanaan musiikkiin mahdollisimman hyvin soinnillisesti, ajallisesti ja maantieteellisesti sopiva soitin.

Markku Luolajan-Mikkola opiskeli sellonsoittoa Sibelius-Akatemiassa 1975–1980 Arto Noraksen ja Seppo Laamasen oppilaana. Yleisen osaston päästötodistuksen hän sai 1980; sellodiplomi oli vuorossa 1983. Luolajan-Mikkola siirtyi tämän jälkeen suorittamaan jatko-opintoja Hollantiin, missä hänelle Haagin Kuninkaallisessa Konservatoriossa opetti viola da gamban soittoa Wieland Kuijken ja barokkisellon soittoa Jaap ter Linden. Jatkokutkinnot hän suoritti molemmissa soittimissa vuonna 1992.

Luolajan-Mikkola esiintyy sekä kamarimuusikkona että omin resitaalein. Hän soittaa Suomessa kaikilla tärkeimmillä musiikkijuhlilla ja konsertoi säännöllisesti myös ulkomailla. Hänen kiinnostuksensa vanhoille soittimille sävellettyyn nykymusiikkiin on johtanut hänet yhteistyöhön mm. suomalaisten säveltäjien kanssa; hän on kantaesittänyt viola da gamballa lukuisia uusia sävellyksiä.

Luolajan-Mikkola on tehnyt runsaat 30 soolo- ja kamarimusiikkilevytyistä. Phantasm-gambakvartetissa hän on soittanut sen perustamisesta lähtien; kvartetin levytyksille on myönnetty mm. Gramophone-palkinto 1997 ja 2004. Lisäksi Luolajan-Mikkola on saanut Suomessa useita tunnustuspalkintoja levytyksistään. Luolajan-Mikkola toimi Suomalaisen Barokkiorkesterin taiteellisenä johtajana 2010–2013. Vantaan Musiikkijuhlien (nyk. BRQ Vantaa) taiteellisenä johtajana hän aloitti vuonna 2010.

Eero Palviainen syntyi Tampereen Pispalassa, aloitti koulunsa Göteborgissa ja siirtyi myöhemmin musiikin opiskelijaksi Helsinkiin. Palviaisen soittamiin instrumentteihin kuuluvat muun muassa renessanssiluuttu, vihuela, arkkiluuttu, teorbi, barokkikitara sekä barokkiluuttu. Näitä kaikkia hän on soittanut solistina eri puolilla Eurooppaa ja Japanissa. Hän on rakentanut itse kaikki kolme arkkiluuttuansa sekä 12 muuta soitinta vihuelaista romanttiseen kitaraan. Erityisen kysytty hän on continuosoittajana, koska hän on monivivahteinen musiikin värittäjä.

Palviaisen tärkeimpiä opettajia ovat olleet Leif Karlson ja Hopkinson Smith. Palviaista työllistävät monenlaiset vanhan musiikin yhtyeet: ranskalaiset L'Arpeggiata ja Ensemble Akademia, puolalainen Arte Suonatore, saksalainen Freiburgin barokkiorkesteri sekä suomalaiset Suomalainen barokkiorkesteri, Battalia, Helsingin barokkiorkesteri, Baccano ja barokkiyhtye Sama. Palviainen on tehnyt paljon yhteistyötä sellisti Hidemi Suzukin kanssa. Kiertueiden lisäksi duo on julkaissut levyä Vivaldin sellosonaateista.

Cembalisti **Petteri Pitko** konserttoi aktiivisesti Suomessa ja ulkomailla sekä soittaa Suomalaisessa barokkiorkesterissa. Hänen monipuolinen ohjelmistonsa ulottuu varhaisbarokista aina uusimman musiikin kantaesityksiin. Hän opiskeli cembalonsoittoa Sibelius-Akatemiassa, Pariisissa opettajanaan Huguette Dreyfus sekä Berliinin Universität der Künsteissä Mitzi Meyersonin johdolla.

Petteri Pitko on esiintynyt solistina ja kamarimuusikkona useilla suomalaisilla musiikkijuhlilla (Kuhmon kamarimusiikki, Korsholman, Kemiönsaaren, Oulunsalon ja Vantaan musiikkijuhlat) sekä konsertoinut lukuisissa Euroopan maissa, Kanarian saarilla, Kiinassa ja Etelä-Koreassa (Berliinin filharmonikkojen kamarimusiikkisarja, Ultraschall Festival Berlin, Musica Festival Strasbourg, Festival de Musique de Besançon, Tongyeong International Music Festival). Orkesterimuusikkona hän on työskennellyt Berliinin filharmonikkojen, Akademie für Alte Musik Berlinin, Zürichin kamariorkesterin, Radion sinfoniaorkesterin, Keski-Pohjanmaan kamariorkesterin, Tampere Filharmonian, Stavangerin sinfoniaorkesterin ja hampurilaisen Ensemble Resonanz -kamariorkesterin kanssa mm. Hannu Linnun, Fabio Biondin, Louis Langréeen, Peter Rundelin ja Beat Furrerin johdolla.

Instruments of the ensemble:

Transverse flute (Petra Aminoff): Martin Wenner (Palanca replica), Singen 2005

Viola d'amore (Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch): Mathias Fichtl, Vienna 1711;
bow: Luis Emilio Rodríguez Carrington

Violin (Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch): Anonymous, c. 17th century;
bow: Luis Emilio Rodríguez Carrington

Violin (Hannu Vasara): Anonymous (Finnish Cultural Foundation);
bow: Luis Emilio Rodríguez Carrington

Chalumeau (Asko Heiskanen): Agnès Guérout, Paris 2010

Bassoon (Jani Sunnarborg): Levin & Ross (Eichentopf replica), New York, c. 1991

Baroque cello (Markku Luolajan-Mikkola): Barak Norman, London, c. 1700;
bow: Luis Emilio Rodríguez Carrington

Viola da gamba (Markku Luolajan-Mikkola): Hendrik Jacobs, Amsterdam, c. 1680

Baroque lute (Eero Palviainen): Eero Palviainen, Kerava, 2006

Harpsichord (Petteri Pitko): Jukka Ollikka (Blanchet 1730 replica), Prague 2012

Organ (Petteri Pitko): Martti Pothan, 2000

Recordings: Pernaja Church, 14–16 October 2013
Recording Producer: Seppo Siirala
Digital Editing: Seppo Siirala
Sound Design and Balance Engineer: Enno Mäemets, Editroom Oy, Helsinki
Final Mix and Mastering: Enno Mäemets
A 24-bit recording in DXD (Digital Extreme Definition)

© & © 2014 Ondine Oy, Helsinki

Booklet Editor: Joel Valkila
Photos: Heikki Tuuli
Design: Armand Alcazar
Cover painting: Tobias Stranover (1684-1756): Parrots and fruit with other birds

The Finnish Baroque Orchestra would like to thank the Ministry of Education and Culture, the City of Helsinki and the Jenny and Antti Wihuri Foundation for their kind support for this recording.

Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch would like to thank the Arts Promotion Centre Finland for supporting her with an artist grant.

This recording was produced with support from the Finnish Music Foundation (MES).

ALSO AVAILABLE

ODE 1220-2

The artistic director for the Graupner recordings of the Finnish Baroque Orchestra is Sirkka-Liisa Kaakinen-Pilch.

For more information please visit www.ondine.net

CHRISTOPH GRAUPNER (1683–1760)

TRIO SONATAS

1-4	Trio for viola d'amore, chalumeau and harpsichord, GWV 210	9:19
5-7	Trio for two violins and harpsichord, GWV 203	6:38
8-10	Trio for bassoon, chalumeau and harpsichord, GWV 201	9:15
11-13	Trio for tranverse flute, viola d'amore and harpsichord, GWV 207	11:16
14-17	Trio for two violins and harpsichord, GWV 208	10:44
18-20	Trio for tranverse flute, viola d'amore and harpsichord, GWV 217	10:50

Members of the Finnish Baroque Orchestra:

PETRA AMINOFF, tranverse flute

SIRKKA-LIISA KAAKINEN-PILCH, viola d'amore, violin & leader

HANNU VASARA, violin

ASKO HEISKANEN, chalumeau

JANI SUNNARBORG, bassoon

MARKKU LUOLAJAN-MIKKOLA, cello & viola da gamba

EERO PALVIAINEN, lute

PETTERI PITKO, cembalo & organ

[59:05] • English notes enclosed • Esittelytekstit suomeksi

© & © 2014 Ondine Oy, Helsinki

Manufactured in Germany. Unauthorised copying, hiring, lending,
public performance and broadcasting of this recording is prohibited.
www.fibo.fi

ONDINE
www.ondine.net

ODE 12402

